

JORNADA SOBRE LA VOLTA CATALANA, HOMENATGE A RAFAEL GUASTAVINO

Terrassa, 18 de novembre de 2008

Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya (mNACTEC)

Rambla d'Ègara 270 , Terrassa Tel: 937368966 fax: 937368960

Programa

1. Presentació
2. Programa
3. Idioma
4. Documentació de suport
5. Inscripció
6. Organitza
7. Col·laboradors
8. Agraïments

1. PRESENTACIÓ

El Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya (mNACTEC) celebra el centenari de la construcció de la seva seu, el Vapor Aymerich Amat i Jover, motiu pel qual ha programat nombrosos actes al llarg del 2008-2009. Coincidint amb aquesta celebració es compleixen 100 anys de la mort de l'arquitecte Rafael Guastavino Moreno (València, 1842 - Asheville, Carolina del Nord, 1908), el mNACTEC, juntament amb el Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, organitza una jornada per tal d'homenatjar la seva figura i posar en valor el seu llegat.

La figura de Guastavino i les seves aportacions són essencials per entendre part de l'arquitectura del segle XX. Mestre d'obres no titulat, exercí bona part de la seva vida com arquitecte i constructor, s'especialitzà en la construcció de voltes de rajola prima i maó pla a les que donava una gran amplada i diversitat de formes gràcies a les seves proves amb ciment portland d'alta qualitat. Autor d'alguns edificis i monuments a Catalunya com la Fàbrica Can Batlló (1868-1869) o l'emblemàtic Teatre la Massa a Vilassar de Dalt (1880-81), Rafael Guastavino desenvolupà el gruix de la seva obra als EUA on juntament amb el seu fill fundà l'empresa *Guastavino Fireproof Construction*. Pare i fill van intervenir en la construcció de prop d'un miler d'obres i edificis d'arreu del país, com per exemple la Boston Public Library, L'Hospital de San Lluc de Nova York, el mercat de Queensboro Bridge a Manhattan i molts altres.

El mNACTEC té la voluntat d'aglutinar a la comunitat científica i al conjunt de la societat al voltant de temes d'interès general. La Jornada sobre la volta catalana, homenatge a Rafael Guastavino, es desenvoluparà de forma dinàmica, a través del diàleg entre un grup d'experts i personalitats del món de l'arquitectura, la història de l'art i l'empresa al voltant de la figura i l'obra de Rafel Guastavino i les problemàtiques existents entorn la restauració i els nous usos del patrimoni arquitectònic.

2. PROGRAMA

La jornada s'estructura en tres blocs temàtics diferents:

- Guastavino i Ciutat
- Guastavino empresari i immigrant
- Guastavino als EUA

El moderador serà qui dinamitzarà els temps de les presentacions per tal d'obrir un espai per la discussió, entre els contertulians i també el públic assistent, al voltant de la figura de Guastavino des de la perspectiva de cada eix temàtic.

<u>Horari Matí</u>	<u>Programa</u>
9.00 – 9.30h	RECEPCIÓ DE PARTICIPANTS I LLIURAMENT DE DOCUMENTACIÓ
9.30 – 10.00	PRESENTACIÓ DE LA JORNADA
10.00 – 11.30	CONFERÈNCIA MARC <i>Guastavino: una nueva concepción de los espacios arquitectónicos públicos.</i> Mar Loren (Universidad de Sevilla, Departamento de Historia, Teoría y Composición Arquitectónicas).
11.30 – 12.00	Pausa Cafè
12.00 – 13.00	GUASTAVINO I CIUTAT – Moderador: Antoni Vilanova (COAC) <i>L'obra de Guastavino davant de les realitzacions arquitectòniques modernistes contemporànies a Catalunya.</i> José Luís González (UPC, Departament de Construccions Arquitectòniques I) <i>De Guastavino a Muncunill. L'eclosió del modernisme industrial.</i> Mireia Freixa (UB, Departament d'Història de l'Art)
13.00 – 14.00	GUASTAVINO EMPRESARI I IMMIGRANT – Moderador: Antoni Vilanova (COAC) <i>“La reinvençió de la volta a la catalana pels Guastavino i la seva conquesta del mercat nordamericà”</i> Salvador Tarragó (UPC, Departament de Infraestructura i Patrimoni Construït, Subsecció: Ciència Socials i Patrimoni Construït) <i>“Trobo difícil localitzar oli d'oliva i vi negre.”Guastavino, un nouvingut a Nova York.</i> James Douet (Consultor en patrimoni industrial i cultural, TICCIH)

Tarda

- 15.30 – 17.00 GUASTAVINO ALS EUA
- “Introducing the Guastavino Company Time Line: A Work in Progress”*
- “Experiences with Guastavino Tile Assemblies in the United States”*
- Kent Diebolt** (President Vertical Access)
- 17.00 – 17.30 Pausa Cafè
- 17.30 – 18.00 Clausura i Conclusions

3. IDIOMA

Els idiomes utilitzats pels conferencians en la jornada seran el **català**, el **castellà** i l' **anglès**. Gràcies a la col·laboració de la **Fundació de l'Institut d'Estudis Nord-americans** s'oferirà traducció simultània de l'anglès al català.

4. DOCUMENTACIÓ

Bibliografia

- AGRAMUNT LACRUZ, F. (2001). “Rafael Guastavino: Arquitecto en Nueva York”, *Historia 16*, , Nº 302, , pags. 88-105.
- BASSEGODA NONELL, J. (2001), La obra arquitectónica de Rafael Guastavino en Cataluña (1866-1881) *Las bóvedas de Guastavino en América : libro publicado con ocasión de la exposición : Guastavino Co. (1885-1962), la reinención de la bóveda / coord. por Santiago Huerta Fernández*, pags. 3-16.
- DE ORY, J.A. (2000). “Carta de Nueva York: Rafael Guastavino: un arquitecto español en Nueva York”, José Antonio de Ory, Cuadernos hispanoamericanos, Nº 605, 2000, pags. 99-104.
- DIEBOLT, K.; BANTA, J.V (2007) “Los trabajos verticales en la elaboración de estudios previos de edificios históricos en los Estados Unidos”, *Loggia: Arquitectura y restauración*, Nº. 20, pags. 126-135
- FREIXA SERRA, M. (2000) “Lluís Muncunill y la arquitectura industrial: La aplicación de la bóveda tabicada (volta de maó de pla) en los edificios industriales”, *Arquitectura y modernismo : del historicismo a la modernidad / coord. por Ignacio Luis Henares Cuéllar, Salvador Gallego Aranda, Granada Universidad de Granada*, pags. 17-30.
- GONZÁLEZ MORENO-NAVARRO, J.L. (2005) [“¿Y si Gaudí hubiera ido a New York?: una ficción constructiva”](#), *Informes de la construcción*, Vol. 57, Nº. 496, 2005 (Ejemplar dedicado a: fábricas II. Bóvedas), pags. 47-56.
- GUASTAVINO, R. (1898), *An Essay on the Theory and History of the Cohesive Construction*, Boston, Ticknor and Co.

- HUERTA FERNÁNDEZ, S. [coord.] (2001). *Las bóvedas de Guastavino en América : libro publicado con ocasión de la exposición : Guastavino Co. (1885-1962), la reinención de la bóveda*, Madrid, Instituto Juan de Herrera.
- LOREN MÉNDEZ, M. (2007) “La obra de la compañía Guastavino en Nueva York: su actualidad y restauración”, *Loggia: Arquitectura y restauración*, Nº. 20, 2007, pags. 28-45.
- OCHSENDORF, J.A. (2005) [“Los Guastavino y la bóveda tabicada en Norteamérica”](#), *Informes de la construcción*, Vol. 57, Nº. 496, (Ejemplar dedicado a: fábricas II. Bóvedas), pags. 57-66
- TARRAGÓ, S. [ed.](2002) *Guastavino CO.: (1885-1962) : registre de l'obra a Catalunya i Amèrica*, Barcelona : Col.legi d'Arquitectes de Catalunya.
- VEGAS, F.; MILETO, C. (2007) Rafael Guastavino: una historia de la arquitectura entre bambalinas *Loggia: Arquitectura y restauración*, Nº. 20, 2007, pags. 24-27.

Enllaços d'internet:

<http://www.guastavino.net/> - The Guastavino Project in the Department of Architecture at the Massachusetts Institute of Technology.

<http://www.rafaelguastavino.com/> - Arquitectura de la Compañía Guastavino en Nueva York: su protección, catalogación y rehabilitación

<http://www.vertical-access.com/guastavino.html> - Vertical Access Guastavino projects.

<http://www.bpl.org/guides/history.htm> - Boston Public Library

<http://www.museuciment.cat/> - Museu del Ciment Asland a Castellar de N'Hug.

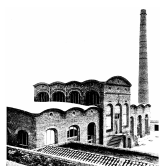
<http://www.teatrelamassa.cat> – Teatre la Massa de Vilassar de Dalt.

5. INSCRIPCIÓ

La inscripció a la Jornada és gratuïta. Inscripció oberta del 13 d'octubre al 16 de novembre de 2008. Per inscriure-us trobareu un enllaç a la pàgina web del mNACTEC a través del qual accedireu al formulari.

Per més informació podeu enviar un correu electrònic a comunicacio.mnactec@gencat.cat, o bé trucar al telèfon següent: **937368964**

6. ORGANITZA:

**MUSEU DE LA
CIÈNCIA I DE LA
TÈCNICA
DE CATALUNYA**

Generalitat de Catalunya
**Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació**

<http://www.mnactec.cat/>

7. COL·LABORA:

**Associació del Museu de la Ciència i de la Tècnica
i d'Arqueologia Industrial de Catalunya**

<http://www.amctaic.org/>

<http://www.ien.es>

**Col·legi d'Arquitectes
De Catalunya**

<http://www.coac.net/>

8. AGRAÏMENTS:

Universitat Politècnica de Catalunya (UPC)
Ajuntament de Terrassa
Ajuntament de Vilassar de Dalt – Teatre La Massa
Ajuntament de Castellar de N'Hug – Museu del Ciment Asland de Castellar de N'Hug
Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona (ETSAB)
Col·legi d' Enginyers Industrials de Catalunya
Antoni Vilanova
Glòria Riba